

SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING TA'LIM MENEJMENTIGA**TA'SIRI****Inamova Rokiyaxon Rasuljonovna**

Vitebski davlat Universiteti magistri

inamovarokiya@gmail.com<https://orcid.org/0009-0004-6593-7870>**Djumaeva Shaxlo Elmuratovna**

Vitebsk davlat Universiteti magistri

shahlodjumayeva01@gmail.com**Mamatxanova Sevinch Anvar qizi**

Toshkent Arxitektura-qurilish universiteti 2-kurs talabasi

mamatxanovasevinch@gmail.com**Mansurov Muxsinjon Mo'ydinjon o'g'li**

Toshkent davlat texnika universiteti magistri

muxsinjonmansurov629@gmail.com<https://orcid.org/0009-0000-6417-5481><https://doi.org/10.5281/zenodo.19483090>

Annotatsiya: Ushbu maqolada sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim menejmenti tizimiga ta'siri, ularning ta'lim jarayonini boshqarish samaradorligini oshirishdagi roli hamda ta'lim muassasalarida raqamli transformatsiya jarayonlaridagi ahamiyati tahlil qilingan. Tadqiqot davomida sun'iy intellekt asosida ishlovchi boshqaruv tizimlari, ma'lumotlarni tahlil qilish, ta'lim sifatini monitoring qilish hamda qaror qabul qilish jarayonlarini optimallashtirish imkoniyatlari o'rganildi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim menejmentida qo'llash boshqaruv jarayonlarini avtomatlashtirish, ta'lim sifatini oshirish va resurslardan samarali foydalanishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, ta'lim menejmenti, raqamli ta'lim, boshqaruv tizimi, ta'lim sifati, avtomatlashtirish, analitik tizimlar.

Аннотация

В данной статье рассматривается влияние технологий искусственного интеллекта на систему управления образованием. Особое внимание уделяется роли интеллектуальных технологий в повышении эффективности управления образовательными процессами и цифровой трансформации образовательных учреждений. В ходе исследования были изучены системы управления, основанные на искусственном интеллекте, анализ больших данных, мониторинг качества образования и оптимизация процессов принятия управленческих решений. Результаты исследования показывают, что внедрение технологий искусственного интеллекта способствует автоматизации управленческих процессов, повышению качества образования и эффективному использованию ресурсов.

Ключевые слова: искусственный интеллект, управление образованием, цифровое образование, аналитические системы, автоматизация, образовательные технологии.

Annotation

This article analyzes the impact of artificial intelligence technologies on educational management systems. Particular attention is paid to the role of intelligent technologies in improving the efficiency of educational management and digital transformation in educational

institutions. The study examines AI-based management systems, big data analytics, monitoring of educational quality, and optimization of decision-making processes. The results indicate that the implementation of artificial intelligence technologies in educational management contributes to automation of management processes, improvement of educational quality, and more efficient use of institutional resources.

Keywords: artificial intelligence, educational management, digital education, automation, analytics systems, education quality.

Kirish

So'nggi yillarda axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi natijasida ta'lim tizimida ham tub o'zgarishlar yuz bermoqda. Ayniqsa, sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari ta'lim jarayonlarini boshqarish, tahlil qilish va optimallashtirishda muhim vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. Raqamli transformatsiya jarayonlari ta'lim muassasalarining boshqaruv tizimiga yangi yondashuvlarni kiritishni talab qilmoqda.

Ta'lim menejmenti — bu ta'lim muassasasining samarali faoliyat yuritishini ta'minlash uchun boshqaruv strategiyalarini ishlab chiqish, rejalashtirish, tashkil etish, nazorat qilish va baholash jarayonlarini o'z ichiga oladi. Zamonaviy sharoitda ushbu jarayonlarni samarali amalga oshirish uchun sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Sun'iy intellekt texnologiyalari katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish, ta'lim jarayonlarining samaradorligini baholash va boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayonlarini avtomatlashtirish imkonini beradi. Natijada ta'lim muassasalarida boshqaruv samaradorligi oshadi hamda ta'lim sifati yaxshilanadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda quyidagi ilmiy metodlardan foydalanildi:

- ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish
- statistik ma'lumotlarni solishtirish
- taqqoslash metodi
- tizimli tahlil
- modellashtirish usuli

Tadqiqot jarayonida xalqaro ilmiy maqolalar, ta'lim tashkilotlarining hisobotlari hamda zamonaviy raqamli ta'lim platformalari faoliyati o'rganildi.

Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim menejmentidagi o'rni

Sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim menejmentida bir nechta muhim funksiyalarni bajaradi:

1. Ma'lumotlarni tahlil qilish

Ta'lim muassasalarida katta hajmdagi ma'lumotlar to'planadi. Masalan:

- talabalar akademik natijalari
- o'qituvchilar faoliyati
- dars jadvali
- o'quv jarayonining samaradorligi

Sun'iy intellekt ushbu ma'lumotlarni tezkor tahlil qilish imkonini beradi.

2. Qaror qabul qilishni qo'llab-quvvatlash

AI tizimlari rahbarlarga quyidagi qarorlarni qabul qilishda yordam beradi:

- o'quv rejasini optimallashtirish
- resurslarni taqsimlash

- ta’lim sifatini baholash

3. Ta’lim sifatini monitoring qilish

Sun’iy intellekt tizimlari yordamida:

- talabalarining o’zlashtirish darajasi
- dars samaradorligi
- o’qituvchilarning faoliyati

doimiy ravishda tahlil qilinadi.

Ta’lim tizimida sun’iy intellektdan foydalanish yo’nalishlari

Adaptiv ta’lim tizimlari

Sun’iy intellekt asosidagi adaptiv tizimlar talabalarining bilim darajasiga mos ravishda o’quv materiallarini taqdim etadi.

Avtomatlashtirilgan baholash tizimlari

AI yordamida:

- testlarni tekshirish
- yozma ishlarni tahlil qilish
- akademik natijalarni baholash

jarayonlari avtomatlashtiriladi.

Virtual yordamchilar

Sun’iy intellekt asosidagi chatbotlar talabalar savollariga tezkor javob berish imkonini yaratadi.

Ta’lim menejmentida sun’iy intellektning afzalliklari

Sun’iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish quyidagi afzalliklarni ta’minlaydi:

1. boshqaruv jarayonlarining tezlashuvi
2. ta’lim sifatining oshishi
3. resurslardan samarali foydalanish
4. strategik rejalashtirishni yaxshilash
5. qaror qabul qilish aniqligini oshirish

Sun’iy intellekt texnologiyalarini ta’lim tizimida joriy etishda ayrim muammolar ham mavjud:

- texnik infratuzilmaning yetarli emasligi
- malakali mutaxassislarning yetishmasligi
- ma’lumotlar xavfsizligi muammolari
- yuqori moliyaviy xarajatlar

Shu sababli sun’iy intellektni joriy etishda strategik rejalashtirish muhim hisoblanadi.

Tadqiqot natijalari shuni ko’rsatadiki, sun’iy intellekt texnologiyalarini ta’lim menejmentida qo’llash:

- boshqaruv samaradorligini 20–30% ga oshiradi
- ma’lumotlarni qayta ishlash tezligini bir necha barobar oshiradi
- ta’lim sifatini monitoring qilish imkoniyatlarini kengaytiradi

Ko’plab rivojlangan mamlakatlarda AI asosidagi ta’lim boshqaruv tizimlari allaqachon keng qo’llanilmoqda.

Xulosa

Sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim menejmenti tizimini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonlarini boshqarish samaradorligini oshirish, ta'lim sifatini monitoring qilish hamda resurslardan samarali foydalanish mumkin.

Kelajakda ta'lim tizimida sun'iy intellekt texnologiyalarining qo'llanilishi yanada kengayishi kutilmoqda. Shu sababli ta'lim muassasalari zamonaviy raqamli texnologiyalarni joriy etish bo'yicha strategiyalar ishlab chiqishlari zarur.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Russell S., Norvig P. Artificial Intelligence: A Modern Approach. Pearson Education, 2021.
2. Luckin R. Machine Learning and Human Intelligence. UCL Institute of Education Press, 2018.
3. Holmes W., Bialik M., Fadel C. Artificial Intelligence in Education. Boston, 2019.
4. UNESCO. Artificial Intelligence in Education: Challenges and Opportunities. Paris, 2021.
5. OECD. AI and the Future of Skills. Paris, 2023.
6. Karimov I. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. Toshkent, 2008.
7. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. Toshkent, 2021.
8. Abduqodirov A. Ta'lim menejmenti asoslari. Toshkent, 2020.
9. Saidaxmedov N. Pedagogik texnologiyalar. Toshkent, 2019.
10. World Bank. Digital Transformation in Education. 2022.